

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

IZVEŠTAJA O REVIZIJI GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA FONDA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA ZA 2023. GODINU

Priština, Jun 2024

SADRŽAJ IZVEŠTAJA

1 Mišljenje revizije

2 Nalazi i preporuke

3 Rezime informacija o planiranju i implementaciji budžeta

4 Napredak u implementaciji preporuka

Dodatak I: Pismo potvrde

Dodatak II: Objašnjenje u vezi sa različitim vrstama mišljenja koje primenjuje NRK i drugim delovima Izveštaja revizije

*Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti provladava verzija na albanskom jeziku

1. Mišljenje revizije

Završili smo reviziju finansijskih izveštaja Fonda Zdravstvenog Osiguranja za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine, u skladu sa Zakonom o Nacionalnoj Kancelariji Revizije Republike Kosova i Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Revizija je izvršena prvenstveno kako bi nam omogućila da izrazimo mišljenje o finansijskim izveštajima i zaključak o usaglašenosti sa nadležnim organima¹.

Kvalifikovano mišljenje o godišnjim finansijskim izveštajima

Završili smo reviziju godišnjih finansijskih izveštaja Fonda Zdravstvenog Osiguranja (FZO), koji sadrže izveštaj o primanjima i uplatama u gotovini, izveštaj o izvršenju budžeta i beleške objašnjenja o finansijskim izveštajima, uključujući rezime značajnih računovodstvenih politika i ostale izveštaje², za godinu koja se završila 31. decembra 2023.

Prema našem mišljenju, pored uticaja pitanja navedenih u paragrafu Osnova za kvalifikovano mišljenje, Godišnji Finansijski Izveštaji Fonda Zdravstvenog Osiguranja, predstavljaju istinitu i realnu sliku u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor, prema računovodstvu zasnovanom na gotovini.

Osnova za kvalifikovano mišljenje

- C1 FZO je precenio registar potencijalnih obaveza za 545,200€, jer je uključio četiri slučaja koji treba da se tretiraju kao neplaćene obaveze i dva slučaja koja su plaćena i ne predstavljaju nikakvu vrstu obaveze.

Za više detalja pogledajte potpoglavlje 2.1 Pitanja koja utiču na mišljenje revizije

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa INTOSAI-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od revidiranog subjekta. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za mišljenje.

Zaključak o usklađenosti

Izvršili smo reviziju da li su naknadni procesi i transakcije u skladu sa utvrđenim revizorskim kriterijumima koji proizilaze iz zakona koji se primenjuje na revidiranog subjekta u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava

Prema našem mišljenju, pored uticaja pitanja opisanih u odeljku Osnova za zaključak o usklađenosti, transakcije izvršene u procesu izvršenja budžeta Fonda Zdravstvenog Osiguranja bile su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa određenim kriterijumima revizije koji proizilaze iz zakonodavstva primenljivog na subjekat revizije u kontekstu upotrebe finansijskih sredstava.

Osnova za zaključak

- A1 U 20 slučajeva u iznosu od 869,472€, FZO je izdao menice na osnovu jedne profakture, zaobilazeći zahtev AU za dve profakture;
- A2 U sedam (7) slučajeva u iznosu od 163,165€ primetili smo da predmeti koji su kompletirani sa potrebnom dokumentacijom od 2019 godine nisu plaćeni na vreme.

Za više detalja pogledajte potpoglavlje 2.2 Pitanja koja utiču na zaključak revizije

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa INTOSAI-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od revidiranog subjekta. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za zaključak.

Odgovornosti Menadžmenta i upravnih organa/upravljačkih za godišnje finansijske izveštaje

Zamenik generalnog direktora Fonda Zdravstvenog Osiguranja su odgovorni je za pripremu i realnu prezentaciju finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva u Javnom Sektoru - Finansijsko Izveštavanje zasnovano na Računovodstvu Gotovine. Takođe, Zamenik generalnog direktora odgovoran je i za uspostavljanje unutrašnjih kontrola, za koje utvrdi da su neophodne kako bi se omogućilo sastavljanje Finansijskih Izveštaja, bez pogrešnog prikazivanja materijalnih izveštaja izazvanih bilo prevarom ili greškom. To uključuje ispunjavanje zahteva koji proizilaze iz Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti i Uredba br. 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju Budžetskih Organizacija.

Predsedavajući Upravnog odbora Fonda Zdravstvenog Osiguranja je odgovoran za obezbeđivanje nadzora nad postupkom finansijskog izveštavanja Fonda Zdravstvenog Osiguranja.

Odgovornost Menadžmenta o Usaglašenosti

Menadžment Fonda Zdravstvenog Osiguranja je takođe odgovoran za korišćenje finansijskih resursa Fonda Zdravstvenog Osiguranja u skladu sa Zakonom o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti i svim ostalim važećim pravilima i propisima³.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naši ciljevi su da pružimo razumno uverenje da finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili greške, i da izdajemo/izradimo revizorski izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi, razumno očekuje da utiču u ekonomskim odlukama korisnika koje se donose na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Naš cilj je takođe da izrazimo revizorsko zaključak o usklađenosti relevantnih vlasti Fonda Zdravstvenog Osiguranja sa kriterijumima revizije utvrđenim važećim zakonodavstvom u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava, u vezi sa revidiranog subjekta.

Kao deo revizije u skladu sa Zakonom o NKR i ISSAI, vršimo profesionalnu presudu i održavamo profesionalni skepticizam tokom cele revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenimo rizike od materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja finansijskih izveštaja, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji odgovaraju na te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da obezbedimo osnovu za naše mišljenje. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.

- Identifikujemo i procenimo rizike neusklađenosti sa vlastima, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji su odgovorni za te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da pruže osnovu za naš zaključak o usklađenosti sa vlastima. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Osiguramo da razumemo unutrašnju kontrolu relevantnu za reviziju, radi izrade revizorskih postupaka koji su prikladni, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efektivnosti interne kontrole Fonda Zdravstvenog Osiguranja.
- Procenimo prikladnost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih otkrivanja izvršene od strane menadžmenta.
- Procenimo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, da bi se osigurali da finansijski izveštaji prikazuju transakcije i osnovne događaje realno i tačno.

Između ostalog, komuniciramo sa menadžmentom i odgovornima za upravljanje, i u vezi sa obimom i vremenom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje identifikujemo tokom revizije.

Od pitanja koja su preneti menadžmentu, identifikujemo ona pitanja koja su bila najrelevantnija u reviziji finansijskih izveštaja tekućeg perioda i koja se smatraju ključnim revizorskim pitanjima. Izveštaj revizije objavljuje se na veb stranici NKR-a, sa izuzetkom informacija koje su klasifikovane kao osetljive ili zbog drugih zakonskih i administrativnih zabrana, u skladu sa važećim zakonodavstvom

2 Nalazi i preporuke⁴

Tokom revizije, primetili smo oblasti za potencijalno poboljšanje, uključujući internu kontrolu, koje su predstavljene u nastavku za vaše razmatranje u obliku nalaza i preporuka. Ovi nalazi i preporuke imaju za cilj da izvrše neophodnu korekciju finansijskih informacija predstavljenih u finansijskim izveštajima, uključujući obelodanjivanja u obliku napomena sa objašnjenjima i da poboljšaju interne kontrole u vezi sa finansijskim izveštavanjem i usaglašenošću sa autoritetima u vezi sa upravljanjem imovinom, neplaćenim i potencijalnim obavezama.

Ovaj izveštaj je rezultirao sa pet (5) preporuka, od kojih su tri (3) nove preporuke, a dve (2) su delimično ponovljene. Mi ćemo pratiti (pregledati) ove preporuke tokom revizije sledeće godine.

Što se tiče statusa preporuka iz prethodne godine i stepena njihove implementacije, vidi poglavlje 4.

2.1 Pitanja koja utiču na mišljenje revizije

Pitanje C1 - Precenjivanje registra potencijalnih obaveza

Nalaz

Prema članu 3 Finansijskog pravila br. 02/2013 MF za izveštavanje o neizmirenim obavezama, glavni finansijski službenik budžetske organizacije je odgovoran za registraciju svih faktura ili drugih obaveza u SIMFK u skladu sa pravilima MFK-a u roku od tri radna dana nakon primanja fakture ili podizanje relevantne obaveze. Takođe, prema članu 18. Uredbe MF br. 01/2017 za godišnje finansijsko izveštavanje od budžetskih organizacija „Budžetske organizacije u harmoniji LMFPP izveštavaju o svim potencijalnim obavezama“.

U šest (6) slučajeva u iznosu od 545,200€, FZO je precenila registar potencijalnih obaveza uključivanjem predmeta koji su ispunili uslove da se tretiraju kao neplaćene obaveze i slučajeva koji su već plaćeni i nisu predstavljali nikakvu vrstu obaveze. Detalji o njima su predstavljeni u nastavku:

- U registru potencijalnih obaveza sa menicama za hitne slučajeve i redovne slučajeve, FZO je prikazao četiri (4) slučaja/predmeta u iznosu od 339,200€ pacijenata koji su završili zdravstvene tretmane i doneli medicinske i finansijske izveštaje. Jedan (1) od ovih predmeta je pregledan i odobren od strane Odbora za ZTVZ, dok tri (3) druga još nisu odobrena iako su ispunjavali administrativne i finansijske uslove za odobrenje; i
- U dva (2) slučaja u iznosu od 206,000€, u registar potencijalnih obaveza su uključene stavke koje su već plaćene i ne predstavljaju nikakvu vrstu obaveze.

Ovo se desilo zbog nedostatka internih kontrola kao rezultat velikog obima plaćanja i velikog opterećenja za čišćenje registara na kraju godine kada je Vlada izdvojila dodatna sredstva.

Vredi napomenuti da je u odnosu na prethodnu godinu gde je vrednost precenjenja potencijalnih obaveza iznosila 4,814,162€, ove godine stanje ovog registra je značajno poboljšano.

Uticaj

Uključivanje predmeta koji ne predstavljaju nijednu vrstu obaveza i

predmeta koji pripadaju finansijskim obavezama u registar potencijalnih obaveza izaziva precenjivanje ovog registra i potcenjivanje neizmirenih obaveza.

Preporuka C1

Upravni odbor i direktor Fonda moraju da obezbede da predmeti koji su ispunili kriterijume za priznavanje obaveza budu u najkraćem mogućem roku ispitani od strane Odbora za ZTVZ, isti da se brišu iz registra potencijalnih obaveza radi prikaza u registrima neizmirenih obaveza. Takođe, brisati iz registra potencijalnih obaveza predmete koji su plaćeni i ne predstavljaju nikakvu vrstu obaveze.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.2 Pitanja koja utiču na zaključak usklađenosti

Pitanje A1 - Izdavanje menica u nedostatku kompletnih prijava u smislu profaktura

Nalaz

Prema AU 03/2017 za lečenje van javnih zdravstvenih ustanova – član 4, uz prijavu se prilažu dve profakture iz dve zdravstvene ustanove u kojima se može pružiti zdravstvena usluga. Profakture su potrebne za slučajeve kada ne postoje referentne cene za dijagnoze definisane u ovom uputstvu. Ovo pravilo važi za redovne i hitne slučajeve.

U 20 slučajeva u iznosu od 869,472€, FZO je izdao menice na osnovu jedne pro-fakture, za slučajeve koji nisu imali referentne cene dijagnoza definisanih administrativnim uputstvom. Ove zaloge su pripadale periodu od 2019. do juna 2023. godine.

FZO je u septembru 2023. godine odobrio novi AU br. 03/2023 za medicinske tretmane van javnih zdravstvenih ustanova, kojim se ovaj član izmeni/dopuni zahtevom da se uz prijavu prilože tri profakture.

Ovo se desilo zbog hitnosti ovih predmeta i ograničenog vremena za kompletiranje dokumentacije od 72 sata (3 dana).

Uticaj

Izdavanje menica u nedostatku dve profakture uzrokuje nepoštovanje zakona i može rezultirati višim cenama odobrenim za tretmane u odsustvu konkurencije i na taj način oštetiti budžet organizacije. Štaviše, ovo takođe može uticati na kašnjenja ili neodobravanje plaćanja tih predmeta od strane Odbora.

Preporuka A1

Upravni odbor i direktor Fonda moraju osigurati da se menice izdaju samo kada su predmeti potpuni i ispunjavaju kriterijume AU.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje A2 - Neplaćanje izdatih menica

Nalaz

Prema UA 03/2017 za lečenje van javnih zdravstvenih ustanova – član 5. Postupci za hitne slučajeve, stav 6. predviđa da izvršenje isplate može trajati do šest meseci. Takođe prema UA 03/2023 ZTVZ, član 5 stav 1.5 i član 6 stav 6 predviđa da se procedure plaćanja moraju završiti u roku od petnaest (15) dana od datuma dostavljanja Odeljenju za finansije, osim u

slučajevima kada nema dostupnih sredstava.

U sedam (7) slučajeva u iznosu od 163,165€ primetili smo da predmeti koji su kompletirani sa potrebnom dokumentacijom od 2019 godine još nisu plaćeni.

Ovo se desilo zbog nepreduzimanja neophodnih mera za dalje postupanje po ovim predmetima od strane odgovornih lica iu nekim slučajevima zbog nejasnoća u predmetu.

Vredi napomenuti da je odobrenjem dodatnog budžeta od 15,000,000 € od strane Vlade, FZO izmirio obaveze koje proizilaze iz programa ZTVZ, što je značajno poboljšalo stanje u ovom registru.

Uticaj

Propust da se izvrše isplate na osnovu datih menica znači da ne-javne zdravstvene ustanove mogu oklevati da pružaju usluge u budućnosti samo na osnovu menice. Štaviše, to može učiniti FZO predmetom tužbi, uzrokujući dodatne sudske/izvršne troškove ili obaveze za narednu godinu.

Preporuka A2

Izvršni odbor i direktor Fonda moraju preduzeti neophodne korake da obaveze budu izmirene u roku. Za slučajeve u kojima postoji nejasnoća, preduzeti neophodne korake za njihovo razjašnjenje kako bise izbrisali sa evidencije.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.3 Ostala pitanja finansijskog upravljanja i usklađenosti

2.3.1 Kapitalna i nekapitalna imovina

Vrednost prikazana u GFI kapitalne imovine je 77,357€, ne kapitalne imovine je 6,626€, kao i zaliha 92,631€.

Pitanje A3 - Precenjenost zaliha

Nalaz Član 6.3 Uredbe MF br. 02/2013 o upravljanju nefinansijskom imovinom u budžetskim organizacijama, precizira da „Kapitalna imovina mora biti registrovana u SIMFK, dok ne-kapitalna imovina i zalihe moraju biti registrovani u sistemu „e-imovina“.

Identifikovali smo da je FZO izvršio dvostruku registraciju imovine „Workstation AIO HP PC“ u prvobitnoj vrednosti od 2,249€, kao i imovine „Switch 48 port CISCO“ u originalnoj vrednosti od 16,072€ tako što je iste registrovao u registar imovine preko 1.000€ u SIMFK iu registar zaliha, što je izazvalo precenjenost akcija u iznosu od 18,320€. Ova sredstva nisu stavljena na korišćenje tokom 2023. godine.

To se dogodilo zbog nepoznavanja relevantnih pravila od strane službenika za imovinu.

Uticaj Dvostruko prijavljivanje imovine utiče na precenjivanje imovine, uzrokujući nepravedno i istinito predstavljanje informacija u GFI.

Preporuka A3 Upravni odbor i direktor Fonda moraju da preduzmu sve neophodne radnje kako bi osigurali da su registri imovine tačno i pošteno prijavljeni u GFI.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje C2 - Neusklađenost evidencije imovine sa izveštajima o popisu

Nalaz Član 19. Uredbe MF br. 02/2013 o upravljanju nefinansijskom imovinom u budžetskim organizacijama, precizira da „Izveštaj o popisu mora biti pripremljen prije izrade GFI tako da komisija za popis ima mogućnost da uporedi popisano stanje sa stanjem u registrima ne finansijske imovine.

Komisija za popis je izvršila popis imovine, ali nije usaglasila izveštaj o popisu sa registrom imovine pre pripreme GFI.

Ova situacija je nastala kao rezultat nefunkcionisanja kontrola u oblasti upravljanja imovinom.

uticaj Neusklađenost popisanog stanja sa stanjem u registrima imovine može uticati na netačno i potpuno izveštavanje vrednosti imovine u GFI.

Preporuka C2 Upravni odbor i direktor Fonda moraju da obezbede da se nakon

sprovođenja procesa popisa, pre sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja, izvrši poređenje popisanog stanja sa imovinskim registrima kako bi se izvršio tačan i potpun prikaz stanja imovine u GFI.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

3 Rezime informacija o planiranju i implementaciji budžeta

U ovom poglavlju dali smo sažetak informacija o izvorima budžetskih sredstava, utrošku sredstava i prikupljenim prihodima, po ekonomskim kategorijama. Ovo je ilustrovano kroz sledeće tabele i grafikone:

Tabela 1. Rashodi prema izvorima budžetskih sredstava (u €)

Opis	Početni budžet	Konačni budžet ⁸	2023 Troškovi	2022 Troškovi	2021 Troškovi
Izvori sredstava	8,938,806	23,921,198	22,711,153	6,128,439	10,145,805
Vladini grantovi – budžet	8,938,806	23,921,198	22,711,153	6,128,439	10,145,805

Konačni budžet je veći od početnog budžeta za 14,982,392€. Ovo povećanje je rezultat izdvajanja dodatnih sredstava odlukom Vlade kao i prenosa sredstava iz kategorije roba i usluga u kategoriju subvencija i transfera za plaćanje obaveza po osnovu davanja menica.

U 2023.godini FZO je potrošio 95% završnog budžeta uz poboljšanje od 18% u odnosu na 2022. godinu.

Tabela 2. Rashodi sredstava po ekonomskim kategorijama (u €)

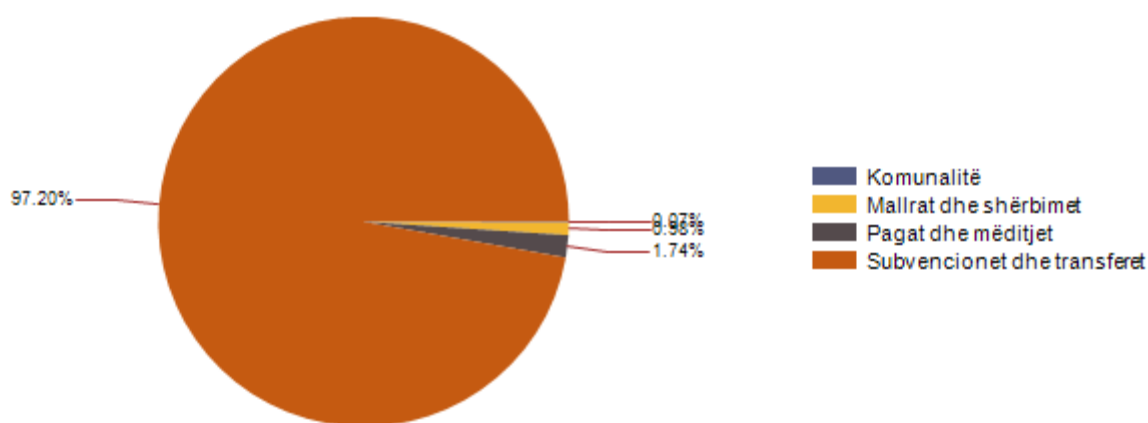
Opis	Početni budžet	Konačni budžet	2023 Troškovi	2022 Troškovi	2021 Troškovi
Rashodi sredstava po ekonomskim kategorijama	8,938,806	23,921,198	22,711,153	6,128,439	10,145,805
Plate i dnevnice	413,806	396,198	396,198	341,756	340,712
Roba i usluga	500.000	255.000	223,486	187,452	216,242
Komunalije	25.000	25.000	16,298	16,880	18,989
Subvencije i transferi	8,000,000	23,245,000	22,075,171	5,582,351	9,400,993
Kapitalne investicije	0	0	0	0	168,870

Objašnjenja za promene u budžetskim kategorijama su data u nastavku:

- Završni budžet za plate i dnevnice u odnosu na budžet je smanjen za 17,608€. Realizacija u ovoj kategoriji bila je 100%;

- Završni budžet za robe i usluge u odnosu na početni budžet je smanjen za 245,000€. Ovo smanjenje je bilo na zahtev FZO za prenos ovih sredstava u kategoriju subvencija i transfera. Realizacija ove kategorije iznosila je 88% završnog budžeta;
- Završni budžet za komunalije u odnosu na početni budžet nije pretrpeo promene. Realizacija u ovoj kategoriji je bila 65%
- Završni budžet za subvencije i transfere je povećan za 15,245,000€. Ovo povećanje je rezultat prenosa sredstava iz kategorije roba i usluga u iznosu od 245,000€, kao i izdvajanja dodatnih sredstava odlukama Vlade u iznosu od 15,000,000€ za izmirenje obaveza po osnovu izdavanja menica. Realizacija subvencija bila je 95% završnog budžeta.

Grafiku 1. Shpenzimet sipas kategorive ekonomike për vitin 2023

Primanja ostvarena u 2023. godini od FZO u iznosu od 57,171€ su iz sredstava vraćenih u budžet Republike Kosovo kao rezultat obračuna sa privatnim bolnicama za lečenje van javnih zdravstvenih ustanova u vezi sa neutrošenim prethodnim uplatama.

Tabela 3. Prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Konačni budžet	2023 Prijemi	2022 Prijemi	2021 Prijemi
Ukupni prihodi	96,262	96,262	57,171	128,723	57,201
Neporeski prihodi	96,262	96,262	57,171	128,723	57,201

4 Napredak u implementaciji preporuka

Izveštaj revizije za GFI za 2022. godinu FZO je rezultirao sa sedam (7) preporuka. FZO je pripremio Akcioni plan koji predstavlja način na koji će implementirati date preporuke. Do kraja

naše revizije 2023. godine, četiri (4) preporuke su sprovedene, jedna (1) preporuka više nije primenjiva zbog činjenice da je spojena, a dve (2) preporuke su delimično sprovedene. Važno je napomenuti da je FZO preduzeo konkretne akcije u pravcu značajnog poboljšanja stanja u odnosu na prošlu godinu u pogledu plaćanja obaveza po osnovu izdavanja menica.

Za potpuniji opis preporuka i načina na koji su one adresirane, pogledajte tabelu 4 (ili tabelu preporuka)

Grafikon 2. Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne godine

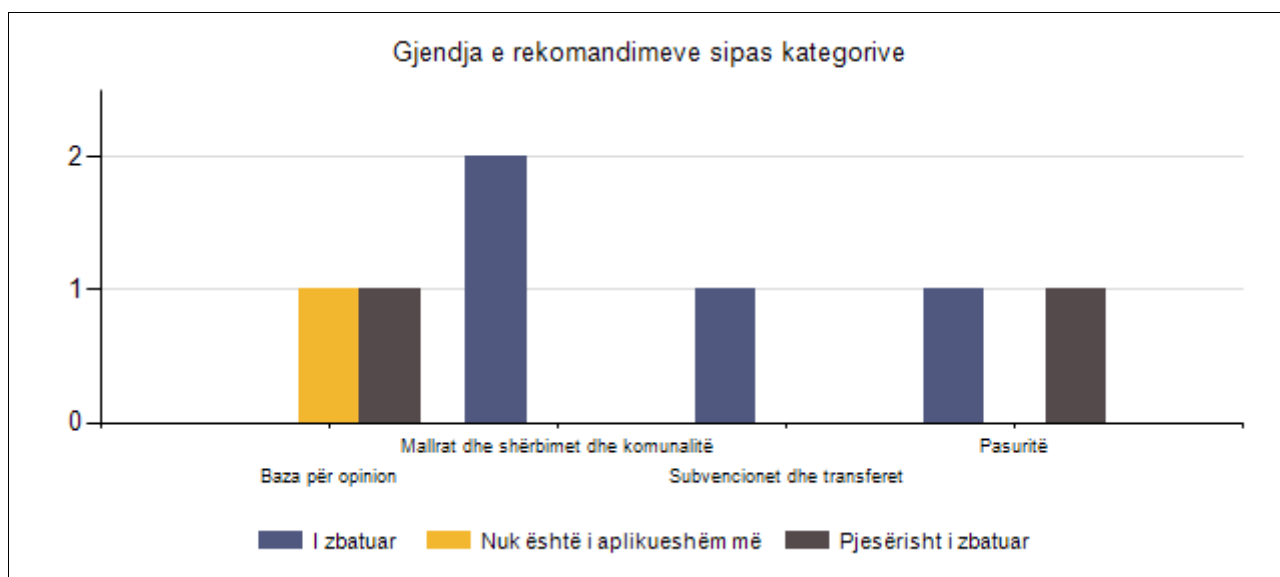

Tabela 4 Rezime preporuka iz prethodne godine

Br.	Oblast revizije	Preporuke za 2022	Preduzete akcije	Status
1.	Osnova za mišljenje	Upravni odbor i direktor Fonda moraju da obezbede detaljan pregled registra potencijalnih obaveza i poređenje sa svim odlukama odbora da se iz ovog registra izbrišu subjekti koji su već plaćeni i oni za koje postoje finansijske obaveze, tako da je vrednost ovog registra prijavljena u GFI tačna i poštena. Potrebna je i koordinacija sa Ministarstvom zdravlja za identifikaciju svih subjekata koji pripadaju FZO, kako bi se obezbedila potpunost, tačnost finansijskih informacija i njihovo fer izveštavanje u GFI.	Ova preporuka je spojena sa preporukom slučaja Precenjenost registra potencijalnih obaveza .	Više nije primenljivo
2.	Osnova za mišljenje	Upravni odbor i direktor Fonda moraju da obezbede da je izvršena analiza registra potencijalnih obaveza kako bi se identifikovali svi subjekti za koje su ispunjeni kriterijumi za priznavanje obaveza. Isti treba u najkraćem roku ispitati od strane Odbora za ZTVZ i evidentirati u registrima neizmirenih obaveza, kako bi se omogućilo njihovo fer izveštavanje u GFI.	I tokom 2023. godine u registar potencijalnih obaveza nalaze se stavke koje su već plaćene i stavke koje spadaju u finansijske obaveze, ali smo u odnosu na prethodnu godinu očigledno popravili situaciju.	Delimično sprovedeno
3.	Robe i usluge i komunalije	Upravni odbor i generalni direktor treba da ojačaju unutrašnje kontrole, da osiguraju da su isplate u skladu sa procedurama i da spreče rizike od kašnjenja ili neizmirenih obaveza.	Tokom 2023. godine isplate su izvršene u skladu sa zakonima na snazi.	Implementirano
4.	Robe i usluge i komunalije	Upravni odbor i generalni direktor moraju osigurati uspostavljanje efektivnog sistema kontrole kako bi osigurali da se sve neplaćene fakture protokoliraju i evidentiraju.	Tokom 2023. godine evidentirane su primljene fakture	Implementirano
5.	Subvencije i transferi	Upravni odbor i direktor Fonda moraju stvoriti efikasne mehanizme kako bi osigurali da strane korisnici poštuju obaveze za punu razumnost subvencionisanih troškova.	Stupanjem na snagu UA 03/2023, korisnici prvo moraju da donesu račune, a zatim FZO izvrši subvenciju.	Implementirano
6.	Imovina	Upravni odbor i direktor Fonda moraju da obezbede da se za opremu koja nije u upotrebi analizira mogućnost njenog korišćenja u organizaciji, a ukoliko ne zadovoljava potrebe za internu upotrebu, treba pronaći druge alternative za rukovanje ovim sredstvima.	Tokom 2023. godine FZO je počeo da menja računare prema zahtevima osoblja.	Implementirano

7.	Imovina	Upravni odbor i direktor Fonda moraju preduzeti sve neophodne radnje da operacionalizuju sistem e-imovine evidentiranjem i održavanjem imovine ispod 1,000 € i zaliha. Takođe treba da obezbedi da se usaglašavanje izveštaja o inventaru sa registrima računovodstva imovine izvrši pre pripreme GFI.	Tokom 2023. godine nije izvršeno usklađivanje izveštaja o inventarizaciji sa registrima računovodstva imovine, dok je e-imovina puštena u rad.	Delimično sprovedeno
----	---------	--	--	----------------------

Vlora Spanca, Generalna Revizorka

Emine Fazliu, Pomoćnica Generalne Revizorke

Blerina Krasniqi, Direktorka revizije

Burbuqe Idrizi, Vođa tima

Jehona Krasniqi, Član tima

Mimoza Morina, Član tima

Dodatak I: Pismo potvrde

REPUBLIKA E KOSOVËS-REPUBLIKA KOSOVA-REPUBLIC OF KOSOVO			
ZYRA KOMBËTARE E AUDITIMIT			
NACIONALNA KANCELARIJA REVIZIJE / NATIONAL AUDIT OFFICE			
PRISTINE - PRIŠTINA - PRISTINA			
12-06-2024			
Nr. Org.	Nr. Klasif.	Nr. Prot.	Nr. I faqeve
05	47	829	1

REPUBLIKA E KOSOVËS-REPUBLIKA KOSOVA		REPUBLIC OF KOSOVO	
FONDI I SIGURIMIT SHËNDETËSOR		FOND ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE	
HEALTH INSURANCE FUND		HEALTH INSURANCE FUND	
Nr. Org.	Nr. Prot.	Nr. Prot.	Nr. Prot.
Org. Jedinica	Org. Unit.	Org. Unit.	Org. Unit.
FSSH	1379	1379	1379
Nr. I faqeve	Nr. I faqeve	Nr. I faqeve	Nr. I faqeve
Stranica	Stranica	Stranica	Stranica
1	1	1	1
No. pages	No. pages	No. pages	No. pages
12-06-24	12-06-24	12-06-24	12-06-24
Date	Date	Date	Date
PRISTINE - PRIŠTINA - PRISTINA	PRISTINE - PRIŠTINA - PRISTINA	PRISTINE - PRIŠTINA - PRISTINA	PRISTINE - PRIŠTINA - PRISTINA

Republika e Kosovës

Republika Kosova - Republic of Kosovo

Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Shëndetësisë - Ministarstvo Zdravlja - Ministry of Health

Fondi për Sigurime Shëndetësore - Fond Zdravstvenog Osiguranja - Health Insurance Fund

Bordi Drejtues - Upravni Odbor - Steering Board

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me gjetjet e Auditorit të Përgjithshëm për vitin 2023 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën e Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të Fondit për Sigurime Shëndetësore, për vitin 2023 (në tekstin e mëtejshëm "Raporti");
- pajtohem me gjetjet dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për zbatimin e tyre.

Bujar Kacuri

Drejtore i FSSH-së

Data: 12.06.2024 - Prishtinë

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Izveštaja Revizije

Izveštaj revizora o finansijskim izveštajima⁸ treba da sadrži mišljenje o finansijskim izveštajima, na osnovu zaključaka izvedenih iz dokaza dobijenih tokom revizije. Kada se revizija vrši radi procene usklađenosti sa drugim zakonima i propisima, revizori imaju dodatnu odgovornost da izveštavaju o usklađenosti sa nadležnim organima⁹, što rezultira zaključkom o usklađenosti.

U cilju utvrđenja da li je mišljenje o finansijskim izveštajima modifikovano ili nije modifikovano, revizor treba da obezbedi da rezultati revizije uključuju otkriveni ne materijalni ili otvorene druge nepravilne izjave proširene ili jedan (ili više) moguće pretpostavljenom u slučaju ograničenja delokruga.

Pogrešno prikazivanje je razlika između prijavljenog iznosa, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja artikla finansijskog izveštaja i količine, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja koja zahteva da artikal bude u skladu sa primenljivim okvirom finansijskog izveštavanja. Pogrešna prikazivanja mogu nastati iz greške ili prevare.

(odlomak od MSVIR 200)

Forma mišljenja

Ne-modifikovano mišljenje

Formuliše se kada nisu pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti ili su pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti, jedna ili objedinjena, što nije jednaka sa ili ne premašuje nivo materijalnosti finansijskih izveštaja u celini ili pogrešnih prikazivanja i/ili odstupanja otkrivena u određenoj klasi transakcija nije jednaka ili premašuje nivo najnižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija. Takođe se formuliše ako nema ograničenja obima ili kada ograničenje obima ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja i / ili ne usklađivanja.

Ograničenje obima nastaje kada revizor nije u mogućnosti da prikupi dovoljno revizijskih dokaza da bi zaključio da finansijski izveštaji u celini su slobodni od materijalnog pogrešnog prikazivanja.

Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije** ukoliko se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom..

Promene mišljenja u revizorskom izveštaju

Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja i/ili ne usklađenost, revizor treba da modifikuje mišljenje u izveštaju revizije.

Modifikovana mišljenja mogu biti.

- Kvalifikovane,
- Protivne, il
- Odbijene

Kvalifikovano mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili odstupanja, pojedinačni ili agregat koji je jednak ili premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada su pogrešna prikazivanja i / ili neslaganja otkrivena unutar date klase transakcija jednaka ili prevaziđe nivo niže značajnosti utvrđenog za tu klasu transakcija. Takođe je formulisan ako ne postoji ograničenje obima koje ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja.

Protivno mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili neusklađenosti, pojedinačna ili agregat, što premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada se pogrešno prikazivanje i / ili neusaglašenosti otkrivena u okviru određene klase transakcija daleko premašuju nivo nižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija.

“Rasprostranjena” je termin koji se koristi u kontekstu grešaka i / ili neusklađenosti da bi se opisali efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijske izveštaje ili potencijalni efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijskim izveštajima, ako postoje takvi, koji nisu otkriveni zbog nemogućnosti pribavljanja dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza. Rasprostranjeni efekti u finansijskim izveštajima su oni koji su, po revizorovoj proceni:

- a) Ne ograniče se samo na elemente, račune ili određene stavke finansijskih izveštaja
- b) Ako se tako ograniče, predstavljati ili može predstavljati značajan deo finansijskih izveštaja; ili
- c) U vezi sa obelodanjivanjima, su od suštinskog značaja za razumevanje finansijskih izveštaja.

Odricanje od mišljenja

Formuliše se kada ograničenje obima, tj. nemogućnosti da obezbede dovoljne odgovarajuće revizorske dokaze, je materijalne ili raširene prirode.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključí odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključí jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku u cilju shvatanja revizije, odgovornosti revizora ili revizorski izveštaj, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja

Završni zapisi

- ¹ Usklađenost sa vlastima – poštovanje svih relevantnih zakona, pravila, propisa, standarda i dobre prakse u javnom sektoru
- ² Ostali izveštaji su zahtev člana 8 Uredbe 01/2017 o godišnjem finansijskom izveštavanju
- ³ Kolektivno se naziva poštovanje vlasti
- ⁴ Pitanje A i Preporuka A – znači nova pitanja i preporuke.
Pitanje B i Preporuka B – označavaju ponovljena pitanja i preporuke
Pitanje C i Preporuka C – označavaju delimično ponovljena pitanja i preporuke.
- ⁵ Slučaj C1 - Predmeti sa protokolom broj 19-349 predmet pregledan od strane odbora u iznosu od 29,500€, slučaj sa br. protokola 23-586 isplaćen u iznosu od 50,000€. Predmeti sa odlukama 148-2021 u vrednosti od 130.000€, 890-2023 u vrednosti od 160.000€, 1009-2023 plaćeni predmet u vrednosti od 156.000€ i 302/2023 redovni predmet pregledan od strane odbora, u vrednosti od 19,700€.
- ⁶ Slučaj A1 - Predmeti sa protokolom broj 2603 u vrednosti od 7.420€, 22-865 u vrednosti od 9.814,70€, 20-428 u vrednosti od 26.950€, 20-124 u vrednosti od 29.400€, 21-1874 u vrednost od 25,200 €, 21-1820 u vrednosti od 30,000 €, 19-2516 u vrednosti od 30,000 €, 19-2688 u vrednosti od 30,000 €, 21-1231 u vrednosti od 18,000 €, 21-1186 u vrednosti od 15,200 €, 21-856 u vrednosti od 19,703, 21-81 u vrednosti od 28,700 €, 21-1050 u vrednosti od 31,444 €, 21-178 u vrednosti od 50,000 €, 21-1470 u vrednosti od 70,000 €, 20-756 u vrednosti od 160,000 €, 21-962 u vrednosti od 113,240 €, 21-351 u vrednosti od 134,000 €, 2105 u vrednosti od 22,400 € i 22-848 u vrednosti od 18,000 €.
- ⁷ Slučaj A2 - Odluke donesene po ovim predmetima: Odluka 1652/4 od 21.08.2019.godine u iznosu od 30,000 €, Odluka 1138/5 od 29.10.2019.godine u iznosu od 30,000€, Odluka 611/2 od 15.06.2020.godine u iznosu od 38,000€, odluka 471/2 od 04.12.2022.godine u iznosu od 30.000€, odluka 541/2 od 27.05.2022.godine u iznosu od 1.837,50€, odluka 2888/2 od 13.01.2020.godine u iznosu od 20,767€ kao i odluka 2896/4 od 23.11.2021.godine u iznosu od 12,561€
- ⁸ Konačni budžet – budžet odobren od strane Skupštine, a zatim usklađen od strane Ministarstva finansija
- ⁹ Finansijski izveštaji u javnom sektoru takođe uključuju izveštaj(e) o izvršenju budžeta.
- ¹⁰ Usklađenost sa vlastima: usklađenost sa zakonima, propisima, standardima ili dobrim praksama.